

Po časopisech.

Válečná opatření proti německému majetku v nepřátelské cizině.

Pod tímto titulem (*»Kriegsmassnahmen gegen das deutsche Vermögen im feindlichen Ausland«*) vydal Dr. Erhard Schiffner, přednášející legační rada německého zahraničního úřadu, informativní brožurku, uzavřenou k 31. říjnu 1939 (prakticky však obsahující všechna podstatná ustanovení) a pojednal dále o těchto otázkách v článku *»Die Behandlung des deutschen Eigentums im feindlichen Ausland«* v *»Zeitschrift der Akademie für Deutsches Recht«*, 2/1940 z 15. I. 1940.

Pro důležitost a aktuálnost látky pokládáme za vhodné uvést z předmluvy k brožurce:

»Ve Francii byla zavedena povinnost ohlašovati nepřátelský majetek, povinnost sekvestrace a zákaz obchodu s nepřítelem, ve Velké Británii jsou podobná ustanovení, při čemž však namísto sekvestra nastupuje *»custodian«*. Jejich úkoly jsou úkoly opatrovníka. Nepřátelským mocnostem podle textu zákonných předpisů nejde o to, aby německý majetek odňaly, nýbrž o to, aby nepřátelské vlastnictví si zajistily jako zástavu pro úpravu, o kterou se bude jednat při uzavření smíru. Tato myšlenka by arci vyžadovala, aby německý majetek byl opatrován. Teprve však při provádění vydaných předpisů se ukáže, jak si bude počínati v tomto směru praxe.

Dalekosáhlý rozdíl dělá zákonodárství francouzské a anglické, pokud jde o německé patenty, známky, práva ochranných vzorků a práva původcovská. Kdežto podle francouzské úpravy zůstávají zmíněná práva zachována a jest dokonce dovoleno jejich soudní uplatňování, mohou podle anglického zákona tato práva býti jednostrannými opatřeními anglických úřadů německým oprávněným osobám odňata a přenesena na jiné osoby za účelem jejich využití.«

Nás zajímá, že na příslušníky Protektorátu Čechy a Morava vztahuje se stejná úprava, jako na pří-

slušníky Říše vůbec. Pro informaci uvádím z obou citovaných prací nejpodstatnější zásady:

I.

V Anglii již 5. IX. 1939 vyšel *Trading with the Enemy Act. 1939*, brzy po něm pak *Custodian Order (16. IX. 1939)* a *Patents, Designs, Copyright and Trade Mark (Emergency) Bill*. Jak uvádí Dr. Schiffner, byla těmito obsáhlými zákonnými díly shrnuta látka, která ku konci světové války byla roztržena a po různu upravena, v jeden uspořádaný systém. Dr. Schiffner upozorňuje, že v Anglii systém nakládání s nepřátelským majetkem má své základy již v *Common Law*, který za války zakazuje splnění smluv, uzavřených s nepřítelem a zakazuje nepřátelům přístup k soudu.

Podstatná ustanovení nynější úpravy shrnuje Dr. Schiffner takto:

a) Jakýkoli zákaz právních jednání s nepřítelem pod sankcí trestu.

b) *Custodian* jest orgán, který jest ustanoven ministerstvem obchodu k přejímání platů určených nepříteli a k jejich opatrování. Na něj také mohou býti převedena jiná práva, patřící nepříteli. Převod na někoho jiného by byl neplatný. Jen *custodian* jest oprávněn uplatňovati majetkové nároky nepřátel z cenných papírů a jiné nároky.

c) V *Patents, Designs, Copyright and Trade Mark (Emergency) Bill* jest upraveno, jak imateriální ochranná práva mohou býti převedena k využití na jiné zájemce, totiž prostřednictvím patentního úřadu.

II.

I ve Francii byla vydána úprava kompilující ustanovení ze světové války. Ve Francii ovšem scházel podobný podklad, jaký skýtal v Anglii *Common Law*. Úprava opřela se o zásadu, že jde o *ordre public*, v kterýchžto případech mohou soudy z moci úřední vydávati opatření. Tak došlo k nařízení z 1. IX. 1939 o ohlašování a sekvestrování nepřátelského majetku a nouzové nařízení z 1. IX. 1939 o zákazu a omezení styku s nepřítelem a osobami na území nepřátelském nebo nepřítelem obsazeném, jakož i k dalšímu nařízení z téhož dne o zákazu a omezení styku s nepřítelem.

Podstatný obsah této úpravy jest obdobný jako v Anglii.

a) Jakýkoli zákaz právních jednání s nepřitelem pod sankcí bezúčinnosti.

b) Sekvestr jest ustanovován na návrh státního zástupce presidentem příslušného civilního soudu. U státního zástupce musí býti všechno nepřátelské jmění ohlášeno. Státní zástupce dozírá na činnost sekvestra.

c) Za podmínky vzájemnosti jest dovoleno prováděti úkony k udržení živnostenského vlastnictví. Pužman.

Upevňování německého národního živlu.

Pro právníka jest velmi poučné sledovati vývoj a zdokonalování myšlenky, podle níž všechno právo jest ve službách národa. V dobách válečných jsou zásahy do soukromého vlastnictví něčím zcela běžným.

Takovým případem jsou jednak normy protižidovské, jednak normy vydávané v připojených územích, na př. podle »Der Neue Tag« z 21. února 1940:

Zmocněnec pro 4letý plán generál polní maršál Göring právě nařídil, aby všechny zemědělské a lesní hospodářské podniky a nemovitosti, které leží v připojeném východním (polském) území a v den 1. září 1939 nebyly ve vlastnictví osob německé národní příslušnosti, byly veřejně obhospodařovány.

To platí pro všechny podniky a nemovitosti, ať byly předtím již říšským komisařem pro upevňování německého národního živlu (Reichskommissar für die Festigung deutschen Volkstums) zabaveny či nikoli. Veřejnému obhospodařování podléhají také příslušenství a plody, jakož i všechna práva, pohledávky, účasti a zájmy jakéhokoliv druhu, sloužící podniku nebo nemovitosti, anebo k nim příslušející. Veřejné obhospodařování bude prováděti říšský ministr výživy prostřednictvím generálního správce (Generalverwalter), který jest vázán na jeho pokyny. Generalverwalter sám pozemky zciziti nesmí. Říšský ministr výživy se zmocňuje, aby nařídil, že jmění, které má býti veřejně obhospodařováno, musí býti do určité lhůty přihlášeno. Maření nebo obcházení veřejného obhospoda-

řování jest stiháno v těžších případech až kázníci. Předpisy tohoto nařízení neplatí pro jmění dřívějšího polského státu, pro jehož správu platí zvláštní nařízení o zajištění. Prováděcí a doplňovací předpisy jest oprávněn vydávati říšský ministr výživy v souhlase s Reichskommissarem für die Festigung deutschen Volkstums.

Citace zákonů a nařízení.

V právě vydaném prvním čísle letošního ročníku (XXII.) Věstníku ministerstva spravedlnosti jest uveřejněno důležité sdělení o citaci zákonů a nařízení. Toto sdělení zní:

„Při citaci předpisů, uveřejněných v ročnících Sbírký zákonů a nařízení 1918 až 1938 incl., jest dosud podle § 34, písm. g) Směrnice pro jednotnou legislativní techniku užíváno zkratky »Sb. z. a n.«

Citují-li se přepisy, které jsou uveřejněny ve Sbírce zákonů a nařízení z roku 1939, užívá se vzhledem k příslušným ustanovením vládního nařízení č. 392/1938 Sb. z. a n. buď zkratky »Sb. I.« nebo »Sb. II.«, jde-li o předpisy uveřejněné v době, po kterou Sbírký byla vydávána ve dvou dílech — anebo zkratky »Sb.«, jde-li o předpisy, uveřejněné od 15. března 1939, kdy vydávání Sbírký ve dvou dílech přestalo.

V zájmu zjednodušení bude nyní i tam, kde se podle hořejšího dosud užívá zkratky Sb. z. a n., užíváno zkratky »Sb.« v německém textu »Slg.«

Tomu se ovšem může přizpůsobiti i praxe soudů a soudních úřadů.”

Právní praxe bude zkratky »Sb.« taktéž zásadně používat i a proto prosí spolupracovníky a přispívatele, aby se taktéž uvedenou citací řídili.

Protectorát Čechy a Morava v poměru k Říši s cizinou.

Právě vydané první číslo nového ročníku (XXI.) »V š e h r d u«, které nyní vychází nákladem B. Stýbla v Praze, uveřejňuje pod uvedeným nadpisem tuto zajímavou glosu:

„Podle denního tisku vydal I. civilní senát vrchního zemského soudu v Litoměřicích jako soud rekursní velmi zajímavé rozhodnutí ze dne 29. září 1939, v němž vyslovil právní názor, že Protec-